

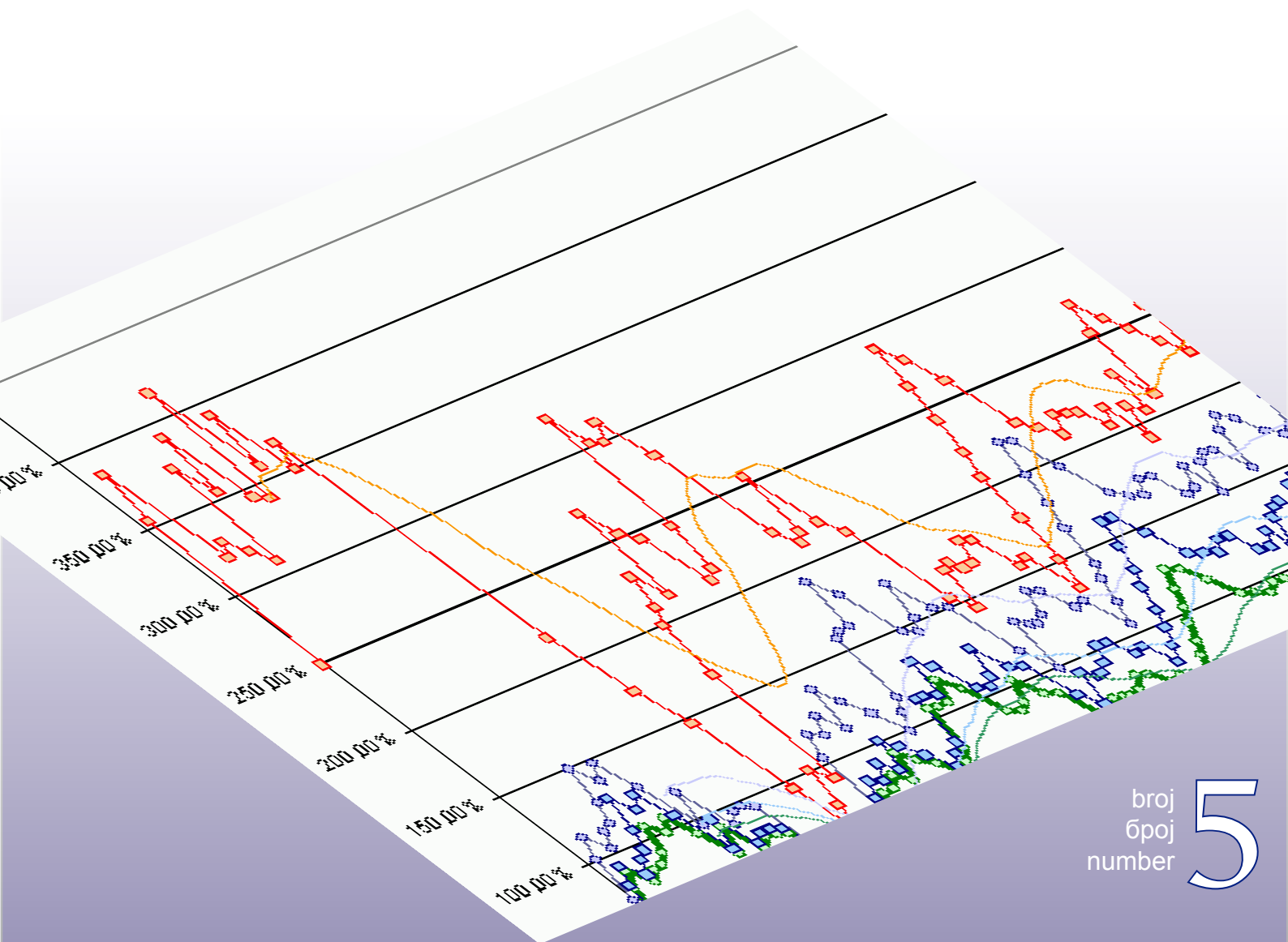
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за indirektno-
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

5

Uz ovaj broj...

Zbog državnih, entitetskih i vjerskih blagdana s malim zakašnjenjem u odnosu na dosadašnju praksu predstavljamo Vam bilten Odjeljenja za makroekonomsku analizu za prosinac 2005.g. Posljednji mjesec protekle godine obilježen je intenzivnim radom na vanjskoj prezentaciji aktivnosti i zadataka Odjeljenja i to razinama uprave (u prvom redu općinama u Bosni i Hercegovini) koje se uključuju u mjesečno izvještavanje od ove godine. Istovremeno, teče intenzivan rad na obradi podataka i finalizaciji baze podataka za mjesečno konsolidirano izvještavanje.

Mjesečno izvještavanje svih razina uprave je prioritetan zadatak Odjeljenja. U svom prilogu prof. dr. Paul Bernd Spahn, ekspert MMF-a zadužen za uspostavu Odjeljenja, preciznije pojašnjava suštinu zahtjeva za uspostavom novog sustava mjesečnog konsolidiranog izvještavanja svih razina uprave, metodologiju i pristup Odjeljenja, osnovne korake i faze novog sustava izvještavanja. Prezentiran je i opći standardni obrazac za dostavu podataka i format izvještavanja o konsolidiranim mjesečnim prihodima i rashodima.

U sklopu stalne rubrike našeg biltena, prezentiraćemo vam analizu priliva prihoda na Jedinstveni račun UNO za jedanaest mjeseci 2005.g., sa poređenjem sa istim razdobljem 2004.g.

Nastavljamo sa praksom objavljivanja konsolidiranih izvještaja koji uključuju fiskalne operacije entiteta i Jedinstvenog računa UNO za mjesec studeni, te u skladu sa dinamikom priliva podataka od državnog i entitetskih ministarstava financija objavljujemo i mjesečni konsolidirani izvještaj koji uključuje i fiskalne operacije proračuna BiH i Brčko Distrikta, te ukupne prihode prikupljene na razini entiteta za deset mjeseci 2005.godine.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

Aktualno – Briselska konferencija o fiskalnoj održivosti	2
Tema broja: Novi sustav mjesečnog fiskalnog izvještavanja i monitoringa u BiH	3
Mjesečni konsolidirani izvještaji za razdoblje siječanj – studeni 2005. godine	10
Jedinstveni račun UNO	14
Iz rada Odjeljenja	15

Aktualno: Briselska konferencija o fiskalnoj održivosti

(priredila: Dinka Antić)

Konferencija o fiskalnoj održivosti i prioritetima izgradnje institucija u Bosni i Hercegovini održana je 6. prosinca 2005.godine u Briselu. Skupom su koordinirali i predsjedavali Europska komisija i Svjetska banka sa aktivnim sudjelovanjem delegacije Vlade Bosne i Hercegovine. To je bilo pravo mjesto za razmjenu mišljenja glavnih strana u razgovorima – predstavnika međunarodne zajednice: Međunarodnog monetarnog fonda, Ureda Visokog predstavnika, vlada SAD, V. Britanije, Njemačke, Francuske i Nizozemske sa vlastima Bosne i Hercegovine u svezi sa budućom fiskalnom politikom. Glavni rezultati i zaključci sa skupa bili bi sljedeći:

Pozicija Bosne i Hercegovine je razmatrana u svjetlu pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa Europskom unijom. Strategija zemlje treba biti u potpunosti okrenuta ka europskom partnerstvu na bazi Akcionog plana kao glavnog okvira za ispunjavanje zahtjeva EU.

Međunarodna zajednica je naglasila svoju zabrinutost u svezi sa ekonomskom i fiskalnom pozicijom zemlje koja zahtijeva pravovremene i učinkovite političke akcije. Bosna i Hercegovina je suočena sa ogromnim deficitom tekućeg računa i enormnim javnim rashodima. Makroekonomski podaci nisu sigurna osnova za kreiranje politike. Fiskalna prilagođavanja se mogu olakšati restrukturiranjem preduzeća i poboljšanjem poslovnog ambijenta što vodi ekonomskom rastu i smanjenju nezaposlenosti i siromaštva.

Međunarodna zajednica je snažno preporučila da stalni rast prihoda u 2006. godini kao rezultat uvođenja PDV-a ne treba biti korišten za javnu potrošnju uprkos pritiscima u svezi sa predstojećim izborima. Oni treba da budu iskorišteni za smanjenje poreznog opterećenja radne snage. Fiskalna disciplina i fiskalna konsolidacija, smanjenje javne potrošnje, strukturalne reforme i racionalizacija poreznog sustava mogu pomoći izgradnji BH institucija u svjetlu pridruživanja EU. U tom smislu zaključivanje novog stand-by aranžamana sa MMF-om i sprovođenje naprednih reformi podržanih od strane fondova Svjetske banke bili bi komplementarni europskom procesu.

BH vlasti moraju uspostaviti ograničenja javne potrošnje i čvrstu fiskalnu politiku, posebno kada su u pitanju parlamentarni izbori u BiH, bez pravljenja kompromisa sa brzinom i obvezama prema EU procesu. Europska komisija, MMF i Svjetska banka će pažljivo pratiti stanje u svezi napretka u implementaciji predloženih reformi i preporuka.

Tema broja: Novi sustav mjesečnog fiskalnog izvještavanja i monitoringa u Bosni i Hercegovini

(pripremio: Prof. Dr. Paul Bernd Spahn, Makro-fiskalni savjetnik)

Odjeljenje za makroekonomsku analizu je uključeno u sve faze procesa izrade konsolidiranih proračuna u Bosni i Hercegovini: na temelju makroekonomskih projekcija za narednu proračunsku godinu Odjeljenje priprema procjene ukupnih prihoda i uključuje ih u proračune države, entiteta i Brčko Distrikta vodeći računa o dodatnim ograničenjima kao što su primarni proračunski suficit, otplata inozemnog duga, formula raspodjele ili restrukturiranje proračuna (kao što je prijenos nadležnosti).

Konačna odluka o ovim parametrima je na Fiskalnom vijeću čijem radu pomaže Odjeljenje svojim analizama. Onda kada se dogovori zajednički proračunski okvir vlade i parlamenti mogu donijeti svoje proračune definirajući i uspostavljajući svoje prioritete na strani rashoda uvažavajući makro fiskalna ograničenja utvrđena od strane Fiskalnog vijeća.

Mjesečno izvještavanje

Odjeljenje je isto tako zaduženo za nadgledanje izvršavanja proračuna na mjesečnoj osnovi. To je svrha sustava mjesečnog izvještavanja koji počinje sa funkcioniranjem ove godine. Njegove glavne značajke su sljedeće:

- Sustav je sveobuhvatan jer uključuje sve razine uprave, državu, dva entiteta, Brčko Distrikt, deset županija, 145 općina, 27 izvanproračunskih fondova i dvije direkcije za ceste, oko 190 proračunskih korisnika ukupno. Za sada ne uključuje inozemne projekte pomoći, ali je njihovo uključivanje na kvartalnoj osnovi preko entiteta planirano za kasniju fazu.
- Podaci će biti konsolidirani na razini zemlje. Ovo stvara određene probleme općinama koje su sklonije uspostavi konsolidiranih izvještaja (uključujući sve proračunske korisnike u općini) samo na kvartalnoj osnovi. Da bi olakšali izvještavanje Odjeljenje će uključiti mjesečne podatke općina samo u nekonsolidiranom obliku, sa odgovarajućim korekcijama na bazi kvartalnih izvještaja.
- Sustav izvještavanja striktno prati usvojene proračunske kodove da bi se proračunskim korisnicima olakšao unos podataka. Međutim, predstavljanje podataka zahtijeva prilagođavanja koja se vrše automatski na razini baza podataka Odjeljenja. Ovo predstavljanje može se prilagoditi različitim potrebama ukoliko su raspoloživi odgovarajući podaci.
- Da bi se također olakšala saradnja sa proračunskim korisnicima Odjeljenje nudi različite načine za unos mjesečnih i kvartalnih podataka. Glavni način će biti Internet. Korisnici se mogu registrirati za ovaj postupak i potom koristiti pretraživač kojim se pristupa serveru Odjeljenja da bi se unijeli podaci. Tijekom vremena ovo će postati standardni pristup. U početku Odjeljenje isto tako prihvaća i klasičnu formu kao što je faks ili dopis.
- Dok se ne uspostavi pravna osnova za izvještavanje Odjeljenju, saradnja je dobrovoljna. Ali Odjeljenje je uputilo zahtjev vlastima entiteta da obvežu niže razine uprave da izvještavaju putem novog sustava. Tijekom vremena mjesečne baza podataka Odjeljenja postat će se jedina osnova za sve fiskalne analize. Posebno entiteti mogu preuzimati ovu bazu kada im treba tako da proračunski korisnici neće više neće morati dva puta izvještavati.

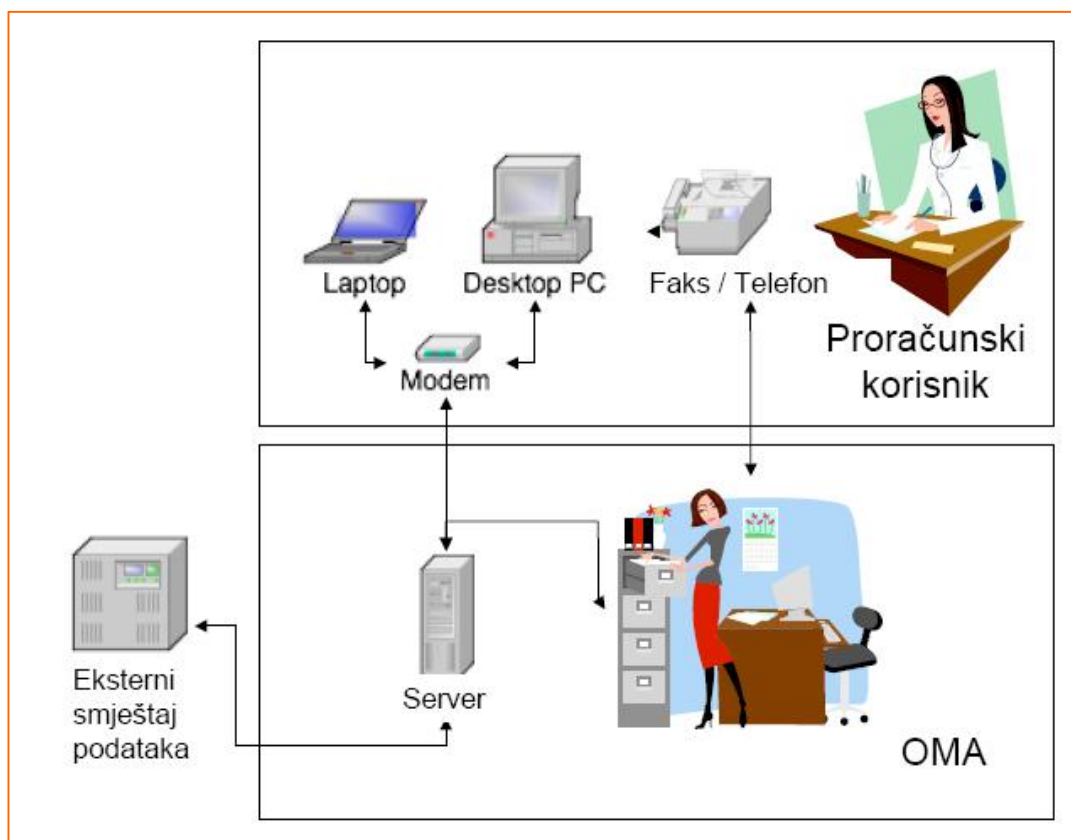
Temljeni pristup

Da bi se razumio temeljni pristup sustava mjesečnog izvještavanja Odjeljenja važno je prikazati nekoliko organizacijskih aspekata.

Početni korak je uspostava stalnog kontakta između Odjeljenja i skoro 190 proračunskih korisnika u zemlji. Ovaj proces je započeo i Odjeljenje je prikupilo većinu kontakt informacija kao što su adrese, ovlaštene osobe, način rada, jezik na kojem se komunicira i sl. Banka podataka isto tako uključuje i osnovne podatke kao što je stanovništvo i proračune prethodnih godina, počevši od 2004.g.

Ovlaštena osoba će unositi mjesečne podatke izravno u bazu podataka. On ili ona će isto tako u bilo koje vrijeme uraditi nužne korekcije prethodno unesenih podataka. Ovaj postupak se automatski prati, tako da Odjeljenje može identificirati tko je napravio određeni unos ili izmjenu i kada. Banka podataka se svaki dan arhivira (*back up*).

Da bi se pojednostavilo, ulazni obrazac za korisnike prati proračunske kodove sa samo nekoliko memorandumskih stavki koje su potrebne za analize. U stvari, unos podataka je unekoliko redundantan, na primjer potreban je unos za podkategorije i isto tako za kategoriju (zbroj), da bi se omogućile osnovne provjere konzistentnosti. Ove provjere se vrše automatski, no, osoblje Odjeljenja će morati kontaktirati ovlaštene osobe za dalja pojašnjenja ukoliko je to potrebno.

Slika 1. Tijek informacija između proračunskog korisnika i odjeljenja

Poznato je da kontni sustav sadrži brojne nekonzistentnosti. Na primjer, nekoliko stavki financiranja (npr. primljene otplate po zajmovima) knjiže se pod grupom 72 kao neporezni prihod. Ovo će se automatski ispraviti kod kreiranja izvještaja iz banke podataka Odjeljenja, ali zahtijeva unos tih stavki da bi se to uradilo. Ovo je razlog zašto je Odjeljenje primorano da traži specifične podatke iako se oni ne nalaze izravno u izvještajima.

Ostale nekonzistentnosti javljaju se kod korisnika. Poznato je da neki korisnici dodaju nove kodove za posebne svrhe i da knjigovodstvena praksa možda nije uvijek jednoobrazna u cijeloj zemlji. Odjeljenje će pomoći korisnicima da održe kontni sustav

koherentnim s nadom da će tijekom vremena standardni obrazac za unos podataka poslužiti u dogovorima oko harmonizacije kontnog sustava.

Odjeljenje očekuje visoku razinu saradnje, ali je i spremno da se suoči sa početnim poteškoćama kao što su neizvještavanje ili pogrešno izvještavanje.

Svakako, konačno mjesečno izvještavanje traži da svi veliki proračunski korisnici dostave svoje izvještaje, tako da će najsporiji od njih diktirati brzinu izvještavanja. Ali sustav je tako kreiran da omogućuje razumne procjene za male proračunske korisnike na razini općina na temelju proračuna prethodne godine ili broja stanovnika. Nastoji se da od početka izvještaji budu sveobuhvatni iako se puno izvještavanje očekuje tek u dogledno vrijeme.

Obrazac za unos

Obrazac za unos podataka za mjesečno izvještavanje razvijen je u bliskoj suradnji sa različitim instancama, sa onima kod kojih podaci nastaju i sa onima koji podatke koriste. Odjeljenje se nada da je nađen kompromis između različitih zahtjeva korisnika za posebnim stavkama i potrebom da mjesečno izvještavanje bude što jednostavnije. Kao što je rečeno, proračunski korisnici mogu smatrati obrazac za unos dosta specifičnim, možda čak i kompliciranim, ali to je često rezultat nekonzistentnosti u proračunskom kodnom sustavu a što zahtijeva korekcije. Štaviše, neke informacije su potrebne za ispravnu konsolidaciju internih tokova fondova kao što je podjela poreza ili transferi između institucija.

Obrasci za unos razlikuju se ovisno o grupi korisnika: oni će se razlikovati za državu, entitete, županije, općine i izvanproračunske fondove. Postoji i poseban obrazac za jedinstveni račun. Odjeljenje unosi posebne neizravne poreze sa jedinstvenog računa kao priliv novca i nadgleda odlive novca sa ovog računa i formiranje rezervi. Na strani primatelja, jedina relevantna brojka koja se treba naći u izvještaju jesu prilivi na jedinstveni račun. U cilju konzistentnosti oni trebaju odgovarati odlivima sa tog računa. Nikakvi drugi pojedinačni neizravni porezi ne treba da se izvještavaju na razini entiteta da bi se izbjeglo dvostruko računanje.

Što se tiče pristupa županijama i općinama Odjeljenje je uspostavilo sustav prikupljanja podataka i konsolidiranog izvještavanja koji uključuje sljedeće:

- (i) knjiženje ukupnih prihoda naplaćenih od strane trezora entiteta kao priliv na entitetskoj razini (kao što su transferi sa jedinstvenog računa plus naplata ostalih poreza i prihoda),
- (ii) knjiženje transfera direkcijama za ceste, županijama i/ili općinama (tj. transferi dijela neizravnih poreza primljenih sa jedinstvenog računa i transferi ostalih izravnih i neizravnih poreza, sukladno entitetskim zakonima), i
- (iii) vertikalnu konsolidaciju tih transfera. Konačni izvještaj takve konsolidacije u 2005.g. uključuje prihode sa jedinstvenog računa kao priliv i rashode nižih razina koji su financirani tim prihodima i ukupne transfere neizravnih poreza nižim razinama kao odliv. Uključivanjem rashoda nižih razina uprave transferi sa jedinstvenog računa na niže razine će nestati iz konsolidiranog izvještaja.

U tabeli 1. je dan obrazac za unos za proračunsku 2006. godinu. On uključuje standardne proračunske kodove, sa malim varijacijama među entitetima, i nekoliko memorandumskih stavki tamo gdje proračunski kodovi nisu jedinstveni za cijelu zemlju (tj. otpremnine). Cjelokupni obrazac se nikad ne primjenjuje budući da su neke stavke nebitne za određene razine uprave. To je prikazano u posljednjoj koloni – obojena polja znače da je stavka bitna za određenu grupu uprave. U praksi javljaće se skraćeni obrazac, tj. bez stavki koje nisu bitne za određenog proračunskog korisnika.

		JR	BIH	RS	FBiH	Županija	Brčko	RS Opštine	FBiH Opštine	Fondovi
	Rashodi									
60	Rashodi									
61	Tekući izdaci									
6111	Bruto plaće i naknade									
61112	od čega: Porezi na plaće									
61113	od čega: Doprinosi na teret zaposlenih									
6112	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika									
612	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi									
613	Izdaci za materijal i usluge									
614	Tekući grantovi									
6141	Grantovi drugim razinama vlade									
6142	Grantovi pojedincima									
6143	Grantovi neprofitnim organizacijama									
614212	Doprinosi zdravstvenog osiguranja na teret penzija									
6144	Subvencije javnim preduzećima									
6145	Subvencije privatnim preduzećima									
6146	Subvencije finansijskim institucijama									
615	Kapitalni grantovi									
6151	Kapitalni grantovi drugim razinama vlade									
616	Izdaci za kamate i ostale naknade									
6161	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu									
6162	Izdaci za inostrane kamate									
61632	Kamate na pozajmice od drugih razina vlade									
633	Troškovi otpremnina									
68	Doznake nižim potrošačkim jedinicama									
	Prihodi									
70	Prihodi									
71	Prihodi od poreza									
711	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća									
7111	Porezi na dobit pojedinaca									
7112	Porez na dobit preduzeća									
7113	Porezi na prihode kapitalnih dobitaka									
7119	Ostali porezi na dobit pojedinaca i preduzeća									
712	Doprinosi za socijalnu zaštitu									
713	Porezi na plaće i radnu snagu									
714	Porez na imovinu									
7151	Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dod.vrij.									
715	Domaći porezi na dobra i usluge									
7154	Trošarine									
71542	Poseban porez (akcize) na uvozne proizvode									
71541	Poseban porez (akcize) na domaće proizvode									
7153	Trošarine									
716	Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije									
717	PDV									
717111	od čega: na uvezenu robu									
719	Ostali porezi									
72	Neporezni prihodi									
721111	Prihodi od dividendi i udjela u profitu u javnim pred. i fin.inst.									

Konsolidacija podataka

Da bi se izbjeglo dvostruko računanje moraju se pratiti tokovi fondova između institucija javnog sektora. Ovo je potrebno posebno kod podjele poreza i transfera između institucija. Na primjer prihodi bi bili uvećani ukoliko se neizravni porezi unose na razini jedinstvenog računa i kao izvorni priliv na razini entiteta. Na isti način podjela poreza između entiteta, županija i općina moraće se konsolidirati na način da se kao izvorni tok računaju samo jednom, na razini krajnjeg korisnika transfera. Takvi vertikalni tokovi imaju važnu ulogu u Bosni i Hercegovini i moraće se detaljno pratiti.

Drugi problem bi bili horizontalni tokovi fondova između institucija unutar grupe ili razina uprave. Na primjer, moglo bi u teoriji doći do transfera između općina i županija. Premda se ovo može desiti slučajno, horizontalni transferi su netipični za Bosnu i Hercegovinu gdje nema ujednačavanja između institucija i do određenog obima gdje to postoji (kao u RS) dešava se na razini vlade koja daje grant. Odjeljenje pretpostavlja da je potreban mali obim konsolidacije unutar svake grupe vlasti, odnosno da se takvi transferi ne trebaju uzeti u obzir. Međutim postoji manji broj transfera između proračuna vlada i izvanproračunskih fondova, i čak između samih fondova (tj. plaćanje zdravstvenog osiguranja od strane mirovinskih fondova), koje će Odjeljenje pratiti i konsolidirati.

Odjeljenje će registrirati takve transfere kod obje strane, kod davatelja i primatelja, da bi se postigla konzistentnost. U teoriji ti transferi trebaju da se svedu na nulu, ali u praksi malo je vjerovatno da će to biti slučaj zbog različitih faktora uključujući i pogrešno izvještavanje. Odjeljenje pokušava da identificira takve faktore, ali ne može se izbjeći da se neki odlivi prikažu kao prilivi i to u narednom mjesecu, što vodi ka razlikama čak i kada je izvještaj korisnika ispravan. Uprkos takvim poteškoćama Odjeljenje će uvijek izvještavati da transferi između institucija iznose nula na konsolidiranoj razini (iako nisu za grupe proračunskih korisnika) a razliku će prikazati odvojeno.

Izlazni izvještaji

Na bazi unosa proračunskih korisnika, provjera konzistentnosti i konsolidacije između institucija Odjeljenje će objaviti regularne mjesečne izvještaje, najvjerovatnije u travanjskom broju biltena. Potrebe za makrofiskalnim monitoringom u svjetlu očekivanog stand-by aranžmana sa MMF-om diktiraju format ovog izvještaja. U načelu moguć je bilo koji format izvještavanja na bazi seta traženih ulaznih podataka.

U tabeli 2. je dana forma osnovnog izlaznog pregleda. Na zahtjev raspoloživ je algoritam za generiranje ove tabele iz ulaznih podataka. Vjeruje se da će ova aktivnost Odjeljenja biti korisna za sve zainteresirane i da će se sustav razvijati u skladu sa različitim potrebama javnih vlasti i građana Bosne i Hercegovine.

1	Tekući prihodi
11	Porezni prihodi
111	Neizravni porezi
1111	Jedinstveni račun
11111	Carinske dadžbine
11112	PDV
111121	od toga na uvoze
11113	Porez na promet (zaostatak)
11114	Trošarina
11115	Putarina
11116	Raspodjela
11119	Sa jedinstvenog računa
1112	Porez na promet (zaostatak)
112	Direktni porezi
113	Porezi na imovinu
114	Ostali porezi

12	Doprinosi za socijalno osiguranje
13	Neporezni prihodi
131	od čega dividende javnih preduzeća
132	od čega kamata od drugih razina vlasti
14	Primljeni transferi
142	od čega strani grantovi
15	Transferi od drugih razina vlasti
2	Tekući rashodi
21	Bruto plate
211	od čega otpremnine
212	od čega naknade
22	Kupovina roba i usluga
23	Transferi
231	od čega preduzećima
232	od čega domaćinstvima i drugim neprofitnim organizacijama
24	Transferi drugim razinama vlasti
25	Otplata kamata
251	od čega kamate drugim razinama vlasti
3	Kapitalni proračun
31	Štednja na tekućem računu
32	Kapitalni prihod i grantovi
321	od čega kapitalni grantovi od drugih razina vlasti
33	Investicije i rekonstrukcije
331	od čega kapitalni grantovi drugim razinama vlasti
4	Neslaganje
5	Ukupni saldo
51	Primarni proračunski suficit
52	Primarni proračunski suficit (ispravljeno)
6	Finansiranje
61	Zamjena oblika sredstava
611	Prodaja stalnih sredstava i zaliha
612	Primljene otplate datih kredita
6121	od čega od drugih razina vlasti
613	Vladine posudbe
6131	od čega vladama
62	Neto zaduživanje
621	Primljeni krediti
6211	od čega putem države
6212	od čega strani
622	Otplata duga
6221	od čega putem države
6222	od čega strani

Tabela 2. Izlazni format mjesečnog izvještavanja

Kod mjesečnih pregleda napraviće se razlika između sljedećih institucionalnih grupa: opća vlada (konsolidirano), država, Federacija BiH, Republika Srpska, Brčko Distrikt, županijai, općine (FBiH), opštine (RS), izvanproračunski fondovi i direkcije za ceste.

Kroz novi sustav izvještavanja Odjeljenje očekuje uspostavu moćnog instrumenta za praćenje konsolidiranog javnog sektora Bosne i Hercegovine koji će donijeti rezultate tijekom vremena. Dok Odjeljenje sve napore ulaže da se osigura tehnička i analitička struktura, kvalitet podataka uveliko ovisi o kooperativnosti izvještajnih jedinica. Osoblje Odjeljenja izražava zahvalnost svim osobama koje su uključene, s nadom da će profesionalnost i neovisan analitički rad Odjeljenja biti široko cijenjeni.

Mjesečni konsolidirani izvještaji za razdoblje siječanj – studeni 2005. godine

Pripremila: Aleksandra Regoje, pomoćnik za istraživački rad

u mil KM

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Prihodi	168,8	174,2	220,9	213,5	242,3	364,0	269,5	281,0	258,7	226,9	278,0		563,9	819,9	809,2	505,0	2698,0
<i>Porezni prihodi</i>	159,7	158,3	200,0	201,3	224,3	226,9	221,7	261,0	236,9	208,9	231,3		518,0	652,5	719,6	440,1	2330,2
<i>Neizravni porezi</i>	142,0	139,3	171,3	187,8	208,3	211,6	206,8	246,7	222,2	193,6	211,1		452,6	607,7	675,7	404,7	2140,8
Carine	31,8	36,1	45,8	48,1	52,7	53,7	49,7	55,9	59,4	54,5	56,4		113,7	154,5	165,0	110,9	544,1
Porez na promet	45,9	44,6	56,6	61,7	70,4	69,4	72,1	84,5	73,2	65,9	69,6		147,2	201,5	229,8	135,5	713,9
Trošarine	54,8	49,0	56,4	64,5	70,6	72,1	69,3	87,3	73,8	60,4	68,8		160,2	207,2	230,3	129,2	726,9
Putarina	9,3	9,3	12,1	13,1	14,2	15,5	15,4	18,7	15,3	12,2	15,7		30,7	42,8	49,3	27,9	150,8
<i>Izravni porezi</i>	17,6	19,0	28,7	13,5	15,9	15,3	14,9	14,4	14,6	15,3	20,2		65,4	44,7	43,9	35,4	189,4
<i>Neporezni prihodi</i>	9,0	15,9	20,9	12,2	18,0	137,1	33,1	19,9	21,8	17,7	46,6		45,8	167,2	74,8	64,2	352,1
<i>Donacije/grantovi</i>	0,1				0,1	0,1	14,7	0,1		0,4	0,2		0,1	0,2	14,8	0,6	15,7
Tekući Rashodi	125,2	198,2	218,9	219,1	233,4	292,0	198,4	237,7	228,3	219,4	270,8		542,2	744,6	664,4	490,3	2441,4
<i>Tekući izdaci</i>	30,9	54,8	71,7	64,0	62,2	94,9	41,1	59,3	60,9	67,8	63,5		157,4	221,1	161,3	131,3	671,1
<i>Plaće i naknade</i>	25,2	45,6	62,4	53,9	53,4	85,2	32,6	52,1	52,6	56,6	53,2		133,1	192,5	137,2	109,8	572,7
Naknade	1,7	10,9	13,1	13,2	13,2	29,3	2,9	14,4	14,5	15,1	14,5		25,7	55,8	31,8	29,6	142,8
<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	5,8	9,2	9,3	10,1	8,8	9,7	8,5	7,3	8,3	11,2	10,3		24,3	28,6	24,1	21,5	98,5
<i>Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije</i>	32,8	60,4	60,1	62,2	60,0	103,2	66,1	60,7	65,9	63,4	82,9		153,3	225,4	192,7	146,3	717,7
Transferi domaćinstvima	8,8	37,8	35,7	38,9	36,5	78,3	39,5	37,4	41,8	38,1	58,2		82,4	153,7	118,7	96,3	451,1
Transferi organizacijama/institucijama	19,8	15,5	19,0	14,1	16,8	16,1	14,4	13,1	14,3	16,3	15,6		54,2	46,9	41,8	31,9	174,8
Subvencije	4,2	7,1	5,4	9,3	6,7	8,7	12,2	10,2	9,8	9,1	9,0		16,7	24,8	32,2	18,1	91,7
od kojih: Javna preduzeća																	
<i>Plaćanje kamate</i>	0,4	3,0	2,0	1,4	5,1	4,4	0,4	4,3	2,2	1,8	5,7		5,3	10,9	6,9	7,4	30,6
<i>Ostali izdaci/potrošnja/transferi</i>	5,5	9,2	10,6	9,6	8,0	6,7	10,3	8,5	9,7	9,1	13,3		25,3	24,3	28,5	22,5	100,6
<i>Transferi sa jedinstvenog računa UNO</i>	44,2	45,1	60,9	64,3	62,5	69,0	66,8	81,4	72,2	62,8	66,3		150,2	195,8	220,4	129,1	695,6
Proračun BiH	18,6	19,6	23,5	20,6	20,6	21,5	20,6	22,5	21,5	20,6	20,6		61,7	62,6	64,6	41,1	230,0
FBiH / županija, Direkcija za ceste	16,8	15,4	25,0	27,9	27,4	32,8	32,0	37,9	33,6	28,7	28,7		57,1	88,1	103,5	57,4	306,1
RS / gradovi, opštine, JP "Putevi RS"	5,8	6,1	7,4	10,2	8,3	8,2	7,8	13,0	10,2	7,7	10,3		19,3	26,6	31,0	18,0	95,0
Brčko Distrikt	3,1	4,0	5,1	5,7	6,2	6,5	6,3	7,7	6,8	5,8	6,6		12,2	18,4	20,8	12,3	63,7
<i>Amortizacija duga</i>																	
od čega: vanjski dug (sa JR UNO)	10,5	24,8	12,7	16,3	34,7	12,4	12,7	22,4	16,4	13,6	37,2		47,9	63,4	51,4	50,9	213,6
<i>Transferi višim razinama vlasti</i>																	
Transferi općinama	0,9	0,9	0,9	1,3	0,9	1,5	0,9	1,1	1,1	0,9	1,9		2,7	3,7	3,2	2,8	12,3
Vladina štednja (1 - 2)	43,6	-24,0	2,0	-5,6	8,9	72,1	71,2	43,3	30,3	7,5	7,2		21,6	75,3	144,8	14,7	256,5
<i>Kapitalni izdaci</i>	1,6	3,5	1,9	1,7	2,4	33,3	15,3	3,3	1,9	2,6	2,2		6,9	37,4	20,5	4,8	69,6
Vladin suficit/deficit (3-4)	42,1	-27,5	0,1	-7,4	6,5	38,8	55,9	40,0	28,4	4,9	5,0		14,7	37,9	124,4	9,9	186,9

Tabela 3. Mjesečni konsolidirani izvještaji siječanj – studeni 2005. godine

Mjesečni konsolidirani izvještaji za razdoblje siječanj - listopad 2005. godine

Pripremila: Aleksandra Regoje, pomoćnik za istraživački rad

u mil KM

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Prihodi	443,2	499,1	548,1	537,4	554,5	702,2	626,8	626,6	601,4	574,5			1490,3	1794,1	1854,7	574,5	5713,6
<i>Porezni prihodi</i>	264,1	249,4	310,1	304,7	331,4	336,3	336,8	378,1	349,5	327,9			823,6	972,4	1064,4	327,9	3188,3
<i>Neizravni porezi</i>	228,9	206,3	251,7	262,8	288,9	293,6	290,3	335,2	305,2	282,3			686,9	845,3	930,7	282,3	2745,2
Carine	31,9	36,1	45,9	48,1	52,7	53,6	49,7	55,9	59,5	54,6			114,0	154,5	165,1	54,6	488,1
Porez na promet	128,1	110,9	135,9	136,4	150,8	151,2	155,4	172,8	156,0	154,4			374,9	438,4	484,2	154,4	1452,0
uvozni akcizni proizvodi	30,3	22,8	28,2	32,9	35,3	39,1	35,2	44,2	41,3	36,1			81,3	107,3	120,6	36,1	345,3
domaći akcizni proizvodi	7,2	7,1	7,6	9,4	12,2	10,8	14,5	17,5	11,1	6,8			21,8	32,4	43,0	6,8	104,0
ostali proizvodi	57,4	51,1	64,4	61,2	66,1	67,3	68,5	75,9	70,8	74,8			172,9	194,6	215,3	74,8	657,7
na usluge	28,1	27,4	32,5	30,3	34,7	32,1	35,6	34,1	31,5	35,2			87,9	97,1	101,2	35,2	321,4
ostalo	5,1	2,5	3,3	2,6	2,4	1,9	1,7	1,1	1,3	1,5			11,0	7,0	4,1	1,5	23,5
Akciza	55,4	49,5	56,8	64,7	70,6	72,2	69,3	87,3	73,8	60,4			161,7	207,6	230,4	60,4	660,1
uvozni pr.	39,6	36,5	43,5	49,7	51,5	56,2	48,5	62,9	56,0	48,2			119,6	157,5	167,4	48,2	492,7
u zemlji	15,8	13,0	13,3	15,0	19,1	16,0	20,8	24,4	17,8	12,2			42,1	50,1	63,0	12,2	167,4
Putarina	13,2	9,5	12,5	13,2	14,3	15,6	15,4	18,8	15,4	12,3			35,2	43,0	49,6	12,3	140,1
Ostalo	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5	0,9	0,4	0,4	0,5	0,6			1,1	1,8	1,3	0,6	4,9
Transferi sa JR																	
<i>Direktni porezi</i>	35,2	43,1	58,5	41,9	42,4	42,8	46,4	43,0	44,3	45,7			136,7	127,1	133,7	45,7	443,1
Porezi na dohodak	35,2	43,1	58,5	41,9	42,4	42,8	46,4	43,0	44,3	45,7			136,7	127,1	133,7	45,7	443,1
Porezi na dobit preduzeća	7,9	10,4	16,2	6,3	5,0	6,0	7,0	6,2	6,3	6,0			34,4	17,2	19,5	6,0	77,3
Porezi na dohadak	6,4	8,7	10,5	7,0	6,7	6,4	6,8	6,7	7,2	7,2			25,5	20,1	20,7	7,2	73,6
Ostalo	21,0	24,0	31,8	28,6	30,8	30,4	32,7	30,0	30,7	32,4			76,7	89,8	93,4	32,4	292,3
<i>Neporezni prihodi</i>	22,8	79,8	35,5	28,4	41,3	153,5	71,1	42,0	39,4	40,6			138,1	223,2	152,4	40,6	554,3
<i>Vlastiti prihodi općina</i>																	
Doprinosi fondova	137,8	146,5	179,1	168,1	161,5	178,3	181,8	182,6	184,1	185,7			463,4	507,8	548,4	185,7	1705,3
Ostali prihodi	16,4	23,0	22,9	34,5	20,0	26,9	22,6	23,5	21,7	20,2			62,4	81,4	67,8	20,2	231,8
Donacije/grantovi	2,1	0,3	0,4	1,7	0,4	7,2	14,6	0,4	6,7	0,1			2,8	9,2	21,7	0,1	33,8
Transferi viših razina				0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0	0,1	0,0	0,1

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	kv1	kv2	kv3	kv4	ukupno
Tekući Rashodi	380,5	509,5	531,8	514,0	533,0	609,5	534,0	564,6	548,3	559,8			1421,9	1656,5	1647,0	559,8	5285,2
<i>Teukući izdaci</i>	57,8	84,3	104,5	98,0	95,8	133,9	71,3	92,2	94,5	101,7			246,7	327,7	258,0	101,7	934,0
<i>Plaće i naknade</i>	42,5	64,5	83,6	73,7	74,6	109,9	53,7	75,1	74,6	78,5			190,7	258,2	203,4	78,5	730,9
Plaće	38,4	51,0	67,1	57,3	58,0	73,0	47,1	55,8	56,2	60,1			156,5	188,3	159,1	60,1	564,1
od čega: doprinosi																	
od čega: porez na plate																	
Naknade	4,1	13,5	16,5	16,3	16,6	37,0	6,5	19,4	18,4	18,4			34,1	69,9	44,3	18,4	166,8
<i>Izdaci za materijal i usluge</i>	12,5	17,0	18,0	20,3	17,5	20,6	17,4	16,7	19,9	23,1			47,5	58,3	54,0	23,1	182,9
<i>Drugi teukući rashodi</i>	2,8	2,8	2,8	4,1	3,7	3,3	0,2	0,4	0,0	0,1			8,5	11,1	0,6	0,1	20,3
<i>Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije</i>	171,1	207,7	240,0	229,6	222,0	283,6	250,0	244,1	251,5	251,9			618,9	735,2	745,5	251,9	2351,6
Transferi domaćinstvima	9,5	38,6	36,5	40,0	37,5	80,4	42,1	39,2	44,4	42,0			84,6	157,9	125,7	42,0	410,2
Transferi organizacijama/institucijama	20,5	16,2	19,7	15,1	17,5	17,6	15,3	13,4	14,5	16,6			56,3	50,2	50,4	16,6	166,2
Transf. fondovima po osnovu dopr.za soc. osig.	136,9	145,9	178,5	165,2	160,2	176,9	180,4	181,3	182,8	184,3			461,3	502,3	517,6	184,3	1692,4
Subvencije	4,2	7,1	5,4	9,3	6,7	8,7	12,2	10,2	9,8	9,1			16,7	24,8	32,2	9,1	82,7
od kojih: Javna preduzeća																	
<i>Plaćanje kamate</i>	0,4	3,0	2,0	1,4	5,1	4,4	0,4	4,3	2,2	1,8			5,3	10,9	6,9	1,8	24,9
od čega: na vanjski dug																	
<i>Ostali izdaci/potrošnja/transferi</i>	5,7	9,4	10,7	9,8	8,2	6,8	10,3	8,5	9,7	9,1			25,8	24,8	28,5	9,1	88,2
<i>Rashodi iz tekuće rezerve</i>	0,3	0,3	0,3	0,8	1,0	1,6	1,9	0,8	1,3	1,1			0,9	3,4	4,0	1,1	
<i>Transferi sa jedinstvenog računa UNO</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1			0,0	0,1	0,4	0,1	0,6
Rezerva			0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1			0,0	0,1	0,4	0,1	0,7
<i>Amortizacija duga</i>																	
od čega: vanjski dug (sa JR UNO)	10,5	24,8	12,7	16,3	34,7	12,4	12,7	22,4	16,4	13,6			47,9	63,4	51,4	13,6	176,4
<i>Transferi višim razinama vlasti</i>																	
<i>Transferi nižim razinama (uklj. trans. sa JR)</i>	134,8	180,1	161,5	158,1	166,0	166,8	187,3	192,2	172,9	180,4			476,3	490,9	552,3	180,4	1699,9
Vladina štednja (1 - 2)	62,6	-10,5	16,3	23,4	21,5	92,6	92,8	61,9	53,0	14,7			68,4	137,6	207,8	14,7	428,4
<i>Kapitalni izdaci</i>	2,1	3,7	2,1	2,5	3,2	34,0	17,3	5,0	10,9	7,0			7,9	39,6	33,3	7,0	87,8
Vladin suficit/deficit (3-4)	60,5	-14,2	14,2	20,9	18,3	58,7	75,5	56,9	42,1	7,7			60,5	97,9	174,5	7,7	340,6

Tabela 4. Mjesečni konsolidirani izvještaji siječanj – listopad 2005. godine

Napomene uz tabelu 3:

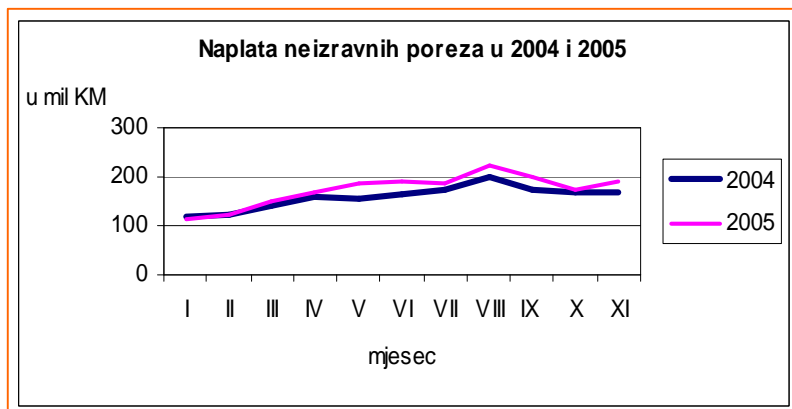
1. Konsolidirani izvještaj uključuje:
  - prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinostveni račun,
  - transfere sa Jedinostvenog računa UNO za servisiranje vanjskog duga,
  - transfere sa Jedinostvenog računa UNO za financiranje Brčko Distrikta, županija, općina i Direkcija za puteve,
  - prihode proračuna Bosne i Hercegovine sa Jedinostvenog računa UNO,
  - prihode i rashode proračuna Federacije BiH,
  - prihode i rashode proračuna Republike Srpske.
2. Podaci o prihodima i rashodima Federacije BiH i Republike Srpske nisu u potpunosti usklađeni zbog primjene različitih računovodstvenih metoda.

Napomene uz tabelu 4:

1. Konsolidirani izvještaj uključuje:
  - prihode od neizravnih poreza koje prikuplja Uprava za neizravno oporezivanje na Jedinostveni račun,
  - prihode proračuna Bosne i Hercegovine
  - prihode Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta
  - rashode proračuna Bosne i Hercegovine, Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko Distrikta
2. Prihodi entiteta uključuju prihode koji se prikupljaju na račune trezora entiteta.
3. Transferi nižim razinama vlasti (županijama, općinama, direkcijama za puteve i dr.), koji se doznaju na niže razine sukladno entitetskim propisima, uključuju transfere sa Jedinostvenog računa UNO i transfere ostalih prihoda prikupljenih na razini entiteta.
4. Podaci o prihodima i rashodima Federacije BiH i Republike Srpske nisu u potpunosti usklađeni zbog primjene različitih računovodstvenih metoda.

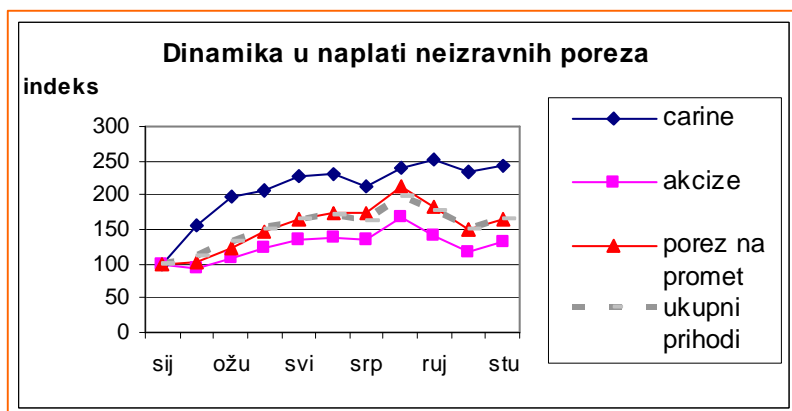
Jedinstveni račun UNO

Od 1.1.2005.g. Uprava za neizravno oporezivanje (UNO) je jedina institucija u BiH nadležna za prikupljanje neizravnih poreza: carina i carinskih pristojbi, trošarina, poreza na promet trošarinskih proizvoda i putarine. Prema dinamičkom planu naplate bilo je predviđeno da će UNO u 2005.g. prikupiti blizu 2 mlrd KM na Jedinstveni račun od neizravnih poreza u njenoj nadležnosti.

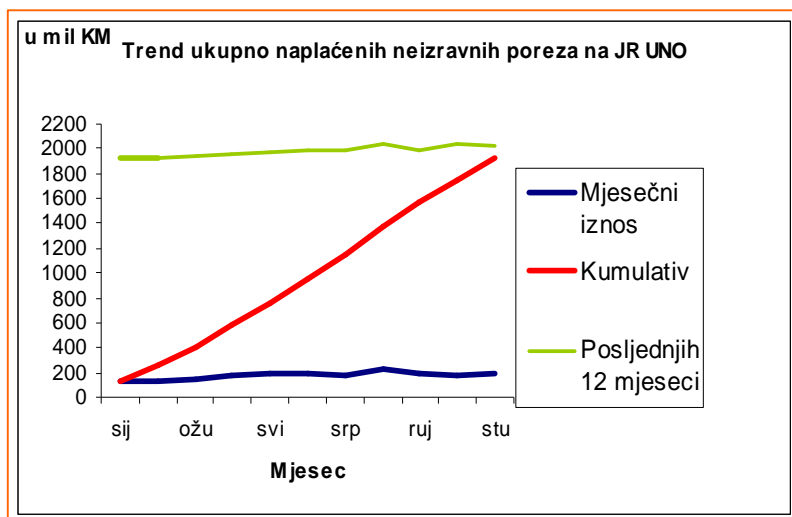
Grafikon 1. Naplata neizravnih poreza u 2004 i 2005 godini

UNO je za jedanaest mjeseci u 2005.g. premašila godišnji plan naplate neizravnih poreza za skoro 4%. U poređenju sa prethodnim mjesecom taj rast iznosi 10%, a za više od 12% posmatrano u odnosu na isti mjesec 2004.g. Kako se vidi na grafikonu 1# naplata prihoda u studenom pokazujemalo brži rast u odnosu na kretanja u 2004.g. što se može obrazložiti i stvaranjem zaliha prije uvođenja PDV-a.

Grafikon 2. Dinamika u naplati neizravnih poreza

U studenom 2005.g. zabilježen je rast u naplati svih glavnih prihoda od neizravnih poreza. Najveći rast u studenom bilježi naplata trošarina, za 13% više nego u listopadu, a nešto niža stopa rasta je kod naplate poreza na promet trošarinskih proizvoda. Kretanje naplate najvažnijih grupa prihoda, te ukupnih neizravnih poreza koje prikuplja UNO dani su u grafikonima 2# i 3#

Grafikon 3. Trend ukupno naplaćenih neizravnih poreza na JR UNO

Iz rada Odjeljenja

9 – 13. prosinac 2005

U cilju uspostave sustava mjesečnog izvještavanja o prihodima i rashodima svih razina uprave Odjeljenje je održalo seriju inicijalnih sastanaka sa predstavnicima općina u Bosni i Hercegovini. Na sastancima koji su održani u Tuzli, Banjaluci i Sarajevu prezentiran je dosadašnji rad Odjeljenja i izložen koncept izvještavanja svih razina uprave u zemlji putem standardnog obrasca izvještavanja i preko Interneta. Nakon izlaganja prof. dr. Spahna o novoj fiskalnoj arhitekturi u BiH, sa osvrtom na položaj općina nakon uvođenja PDV-a, pojedini sudionici su izložili probleme vezane za izradu proračuna za 2006.g. kao i probleme finansiranja općina sa jedinstvenog računa UNO. Istaknuta je potreba za definiranjem pravičnih kriterija horizontalne raspodjele prihoda između općina kako bi se omogućio razvoj nerazvijenih regiona i općina, a da se istovremeno osigura dalji rast razvijenih regiona i gradova. Na sastancima su dogovoreni naredni zadaci na uspostavljanju sustava mjesečnog izvještavanja o prihodima i rashodima općina, kao i dostava izvršenja proračuna za 2004. i 2005.g, i dostava proračuna za 2006.g., u cilju formiranja baze podataka za praćenje mjesečnog izvršavanja proračuna općina u 2006.g.

20. prosinac 2005

U sklopu "Otvorenih dana UNO" Dinka Antić je održala prezentaciju za medije o konceptu i aspektima uvođenja PDV-a u BiH u svjetlu fiskalne reforme u sferi neizravnih poreza. Prezentaciji je prisustvovao veliki broj novinara iz različitih TV mreža, radio-stanica, dnevnih novina i časopisa. Dinka Antić je izložila fiskalni, mikro i makroekonomski, pravni i institucijski aspekt uvođenja PDV-a, s posebnim osvrtom na uspostavu Upravnog odbora UNO i Fiskalnog vijeća BiH.

Svim našim suradnicima u ministarstvima financija BiH,

Federacije BiH, Republike Srpske, Brčko Distrikta,

županija i općina, kao i svim čitateljima, želimo

sretnu i uspješnu

Novu 2006. godinu

